

Cetatea Cavalerilor

Fondator: Col. r. Dr. Constantin MOȘINCAT
 Editură: Asociația Națională a Cavalerilor de Clio
 Editură Tipo MC, Oradea-2020

Cartea Mea e și a Ta! ISSN 2734-6889 - ISSN-L 2734 - 6889

PETRE ȚUȚEA – HRISOSTOMUL FILOSOFIEI CREȘTIN – ORTODOXE

Prof. Dr. Gheorghe Constantin NISTOROIU

Aminteam despre Matricea Neamului pelasgo-geto-român, care are în geneza sa ancestrală tocmai această țesătură de brocart a spiritului, **firească – suprafirească**, o însuflețire între **Filosofie – Teologie**, în rădăcina-tulpina-corola lor mistic religioasă.

Cel mai grăitor exemplu al acestei sinergii cerești îl întâlnim în familia **NOICA**. Tatăl, **Constantin Noica** s-a format ca unul dintre marii **Filosoofi** creștini ai Răsăritului, iar fiul său **Rafail Noica** atinge dimensiunea Ortodoxiei în plenitudinea și sublimul ei serafic, ca mare **Avvă**, ieroschimonah, teolog, scriitor de adâncă profunzime sacră.

Petre Țuțea și-a sublimat gândirea din starea pură a naționalismului creștin care purcede lăuntric, se manifestă și se experimentează exterior, dinspre starea Națiunii suverano-suzerane, înspre căutarea absolutului transcendent, trecând direct prin frământătura tainică, prin aluatul filosofiei în pâinea rumenită a cunoașterii, a teologiei, ca simplitate, profunzime, esențialitate, tărie lineară asceto-morală, împlinindu-se ca ființă și persoană cu cea mai mare dragoste și frumusețe spirituală.

Mihail Diaconescu, alt Argeșean de Aur, definește aforismul ca fiind, „o *cugetare enunțată într-o formă concisă, supraconcentrată uneori, memorabilă deseori.*” (Prof. Univ. Dr. Mihail Diaconescu, *Teologia ortodoxă și arta cuvântului – Introducere în teoria literaturii*. II. Genul epic. Genul liric, Doxologia – Iași, 2013, p. 173)

Un alt slujitor al aforismului este **Theodor Codreanu**, care ne-a oferit remarcabilul volum *Fragmentele lui Lamparia*, impunând variate moduri principiului tutelar al **IUBIRII**, „ca *putere care orientează cele mai importante înfăptuiri artistice, culturale și spirituale ale umanității.*”

Din ciclul **Oglinzi**, desprindem câteva nuanțe rare în care se reflectă sublimul:

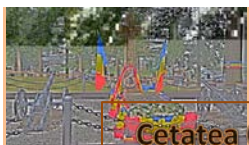
„*Dragostea seamănă cu patriotismul: abia departe de țară îi descoperi puterea și frumusețea*”;
 ... „*A-ți părăsi patria pentru un culcuș mai cald e treaba trupului nu a spiritului*”; „*Fiecare om are o muzică a lui, interioară, tot ce nu intră în consonanță cu ea rămâne de-a pururi străin și pierdut*”;
 „*Cine se teme de naționaliști înseamnă că are ceva de ascuns împotriva națiunilor.*”

„*Rafinamentul expresiv, reia filologul ortodox Mihail Diaconescu, sensibilitatea și marea înălțime etică la care se ridică Fragmentele lui Lamparia sunt asociate în text cu ceea ce unii moralisti au numit <<les raison du coeur>>.*”

Ordo Amoris, care se perfecționează și se împlinește ca **Ordo Caritatis**, afirmată de Sfintele Evanghelii, de Sfinții Părinți și Scriitori bisericești, de cugetători atât de diferiți, precum Soren Kierkegaard; Max Scheler, Gabriel Marcel, Jacques Maritain, Denis de Rougemont, Karl Barth, Etienne Gilson, **Nichifor Crainic**, **Mircea Vulcănescu**, **Ilie Bădescu**, **Petre Țuțea**, **Dumitru Stăniloae**, **Ilarion Felea** și mulți alții, își află în *Fragmentele lui Lamparia* o exprimare viguroasă și originală, care se impune conștiinței noastre și ne cucerește definitiv.” (Prof. Univ. Dr. Mihail Diaconescu, *Teologia ortodoxă și arta cuvântului...*, op. cit., p. 177)

Ispita getică este gena sensului și destinului Neamului, osmoza dintre pământul și cerul dacic, în care ne lăsăm ispitiți de ceea ce suntem. În care ne cufundăm în noi înșine, reconstituindu-ne ancestral prin armonia cu sacrul, cu natura și cu astrele.

Neamul este o entitate mult mai adâncă și mult mai înaltă decât rasa în accepțiunea ei biologică. „*Neamul este o realitate care stă la încheietura metafizicii cu istoria, o unitate de soartă, de*

destin în timp, unitate pentru care **pământ, sânge, trecut, lege, limbă, datini, obicei, cuget, credință, virtute, muncă, așezăminte, port, dureri, bucurii și semne de trăire laolaltă, stăpâniri și asupriri constituiesc doar chezășii, semne de recunoaștere, peceți, temeuri.**" (Mircea Vulcănescu, *Dimensiunea românească a existenței*, Editura Fundația Culturală Română, București-1991, p. 15)

Neamul este o realitate vie, un **grai viu** în care destinul lui se actualizează, se perfectează, de la generație la generație, ca legătură mistică într-o comuniune mistică.

„*Legătura vieții omenești cu astrele, cu codrul, frăția aceasta universală a lucrurilor omenești cu ale firii, legătura lor mistică și întrepătrunderea sensului și destinului lor e tracică și ea.*” (Mircea Vulcănescu, *Dimensiunea românească...*, op. cit., p. 47)

Pentru a atinge starea paradisiacă a creației, a geniului creștin, al marelui predicator-vizionar, pentru a pătrunde în însuși temeiurile existenței și ale desăvârșirii ca ipostas divin, cugetătorul trebuie să deschidă larg sufletului său, inimii sale și minții, porțile Adevărului absolut, a Libertății serafice și a Frumuseții dintâi și ultime.

Neamul aflat deci, la „*încheietura metafizicii cu istoria*” trebuie să treacă din planul existențial, filosofic, printr-o trăire mistică în planul asumării teologice, în planul creației, mărturisirii, iubirii, jertfei spirituale pentru a deveni o entitate transcendentală.

Când FILOSOFIA s-a desprins din rădăcinile ei religioase, printr-un altoi metafizic, irațional, căutând altă Cale a cunoașterii, decât cea imediată, revelată de sacru, a creat o problematică a existenței, a profanat-o, tulburând filosofii o viață întreagă în limpezirea ei. Refuzând înțelegerea lumii prin Creația divină, au pierdut șansa de a o întregi prin gândire, folosind nu logica înțelegerii firii, ci dialectica neînțeleșurilor.

În momentul când rațional filosoful se armonizează cu *totul*, cu teze, ipoteze, antiteze, încurcând și descurcând lucrurile, **gândirea lui devine sistem. Se închide cercul cunoașterii. Se închide vieții și moare.** Astfel, filosofia în general nu poate trece dincolo de moarte. Toate filosofii lumii sunt ancorate în moarte.

Filosofia de sorginte umană e reprezentată ca un CERC, **O**, ce se circumscrie fenomenului VIAȚĂ – MOARTE. Adică Sfârșitul. Are ca simbol perfecțiunea.

Teologia creștin-ortodoxă are ca heraldică CRUCEA, **+** și se asumă trinitar, VIAȚĂ-MOARTE-VIAȚĂ veșnică, având ca temei Finalitatea, iar ca simbol desăvârșirea.

Axa orizontală se întretaie cu cea verticală, formând două brațe egale, latura orizontală dreapta (d) și latura orizontală stânga (s), reprezentând Viața ca natură biologică, brațul stâng = naștere, creștere, existență și brațul drept = cunoaștere.

Axa verticală formează la rândul ei tot două laturi, cu două naturi distincte, cea inferioară, semnificând **Moartea (m)** și cea superioară simbolizând **Învierea (Î)**.

Latura verticală inferioară (m) este mai lungă decât cea superioară, reprezentând Rădăcinile, Neamul, Strămoșii, iar latura superioară (Î), deși este mai scurtă, reprezintă sensul spiritual: formare, asumare, reprezentare, perfecțiune, desăvârșire, dănuire, infinitul Vieții, finalitatea ei ca Înviere.

Filosofia creștin-ortodoxă descendentă din Teologia Ortodoxă-Hristică, s-a asumat fenomenului trinitar: VIAȚĂ-MOARTE-VIAȚĂ veșnică, acceptând heraldica Crucii.

Ortodoxia este așadar, renașterea firii umane, revenirea omului la starea paradisiacă în care a fost creat de Dumnezeu, antecădere, prin înnobilarea hristică de la firească la suprafirească. Esența Ortodoxiei fiind tocmai această **tocmire, Firească-Suprafirească**, ca dreaptă slujire și sublimă slăvire a lui Dumnezeu întru Creația Sa.

Filosofia pură de esență religioasă-hristică este estetica Teologiei creștin-ortodoxe!

Menirea omului religios este starea firească întrupată întru suprafirească. Starea firească – ruga, credința, nădejdea, ascultarea, împlinirea Voinii lui Dumnezeu. Starea suprafirească - urmarea, suferința, jertfa, mărturisirea, dragostea întru Dumnezeu.

Acest fenomen firească – suprafirească s-a împlinit ideal în marele filosof Petre Țuțea.

Cuvântul lui Dumnezeu – **DUMNEZEU ESTE CUVÂNTUL!**, sădește în omul ales sămânța Vieții, care rodește prin virtute, prin jertfă, prin iubire întru NEMURIRE!

Neamul daco-român înveșmântat în Lumina CUVÂNTULUI se întrupează în Cultura Duhului, coborând din eternitate și urcând întru VEȘNICIE.

Până în anul 1968, Petre Țuțea a scris 9 dialoguri în spirit socratic. Ajutat de câțiva prieteni tineri, admiratori a reușit să publice dialogul **Bios** în revista *Familia* din Oradea și încă două acte din piesa de teatru, *Întâmplări obișnuite*.

Nefiind un Om obișnuit nu s-a putut obișnui cu societatea proletară așa că s-a retras în lumea Spiritului, scriind continuu. Scriind genial și profetic. După *revoluția* – lovitură de stat din Decembrie 1989, personalitatea sa de excepție este descoperită și revărsată peste inimile însetate ale sutelor, miilor, milioanele de români. Diverse publicații precum *Dimineața*, *Familia*, *Calende*, *Viitorul românesc ș.a.*, dar și o suită de edituri s-au întrecut să-i publice marea Operă nemuritoare.

În anul 1992, i s-au tipărit 6 cărți, în 1993, 3, în 1994, una, în 1995, una. În 1992, au apărut și cărți despre ilustrul gânditor creștin, precum *Clubul pensionarilor*, de Dumitru Trancă, Ed. *Speranța*, *Jurnal cu Petre Țuțea*, al teologului-ucenic, Radu Preda, Ed. Humanitas, *Ultimele dialoguri cu Petre Țuțea*, autor **Gabriel Stănescu**, unde Ion Papuc prezintă o amplă și electrizantă evocare.

După înălțarea lângă Lucefărul Eminescu, în 3 Decembrie 1991, ora 9, 30, a dăruit Neamului, Cerului și Patriei sale dragi, Aura și Legenda sa pentru eternitate.

Neocomuniștii din România lor postdecembristă, s-au detașat net de bunicii și părinții marxiști, leniniști, staliniști, calificați și sprijiniți de omniprezenta Ocultă, reușind să promulge **cea mai odioasă lege-fără-de-lege a mileniului trei, 217/ 2015**, prin care s-a reucis **MEMORIA Pantheonului Spiritual a Veacului al XX-lea**.

Suferința asumată, ruga de foc, contemplarea întru Dragostea de Dumnezeu pogorâtă peste Iubirea sa de Neam, **poeziile** lui Radu Gyr, Andrei Ciurunga, Ionel Flamură, Virgil Mateiaș ori Demostene Andronescu – **Imne liturgice ale Crucii**, **prelegerile** unor erudiți filosofi ca Mircea Vulcănescu, Vasile Băncilă, Ernest Bernea, Constantin Noica ș.a., **apologiile** unor preoți și teologi de seamă, precum Nil Dorobanțu, Ilie Imbrescu, Dumitru Stăniloae, Sandu Tudor, Ion Negruțiu, Ilarion Felea, etc., în temnițele comuniste l-au așezat în rândurile celor mai de seamă **Fii ai Națiunii gete**, inițiindu-l în Sfera serafică, filocalico-sofianică a Spiritualității ortodoxe, care-i va conferi slava și demnitatea unui Filosof-teolog de mare spirit enciclopedic.

„Deși filosof, destinul lui se aseamănă foarte mult cu cel al unui artist: și-a consumat aproape în întregime geniul în viață... Petre Țuțea era un **senior**... Era un bărbat înalt, bine clădit, cu ținută imperială... **Vorbea mult, vorbea clar, vorbea ca să-i rămână cuvintele. Și i-au rămas... Și când tăcea, tăcerea lui era profundă, pauză între două gânduri încărcate de sens... În realitate trăia în interiorul Cuvântului.**” (Petre Anghel, *Încercare de Portret Sentimental*, în *Petre Țuțea în Conștiința Contemporanilor săi – Articole, Evocări, Eseuri*, Crestomație de Gabriel Stănescu, Ed. Criterion Publishing, București-2010)

În tinerețe Țuțea a fost un adolescent frumos așa cum e natura Primăvara!

Era un uriaș, vesel, ironic, plin de umor, sarcastic, generos, prodigios, ancorat în tradiție, dar și modern. Era un predicator agoral de excepție, dar și aristocrat. Era admirabil ca spirit ascuțit, profund metafizic și înălțător mistic. O Făptură arhetipală! Un Părinte al Cetății! Tribun prin excelență, **rostea** Cuvântul în ipostasele lui și **rostea** armonios Cetatea.

„Țuțea vorbea întotdeauna cu admirație de conștiința noastră națională, amintind mereu de **<<talpa țării>>**, aceea care în 1918 și-a legat opinca de înălțimea Parlamentului maghiar din Budapesta, iar la 22 iunie 1941, trecând Prutul a eliberat Basarabia!...Țuțea stăpânea **arta rostirii cuvântului** printr-o frazare perfectă, ca nimeni altul. Mentea sa scăpărătoare ne uluia. Avea idei extraordinare. Strălucind de inteligență, la el totul era logic, rațional. Elocința sa făcea din limbă magie și deseori își construia verbul pentru persiflare și pamflet... Noi nu putem, și nu cred că poate cineva să redea – din cei ce l-au cunoscut – **culoarea și esența celor 24 de carate a aurului său verbal.**” (Crestomație..., Constantin Aronescu, *Istoria are un cod moral*)

În marele Gânditor al Logosului divin s-au întrupat suferințele unui autentic martir pentru purificarea poporului său drept măritor creștin, dar și Aura geniului cosmic.

Petre Țuțea a aparținut celei mai strălucite **GENERAȚII a CULTURII ORTODOXE**, generație cu un nou suflu de viață, cu un suflet frumos ce s-a constituit în „borna de hotar între o lume care se prăbușea și o alta care începea să se construiască din ruine. A fost o **generație 1948** care a suprasaturat temnițele comuniste, o generație care prin suferințe inimaginabile a încercat să pună stavilă celor mai crude și celor mai sângheroase hoarde din cele care s-au tot năpustit peste biata noastră țară.” (**Aspazia Oțel Petrescu**, *Interviuri*, Fundația Justin Pârvu-Petru Vodă, Aprilie 2018)

Fiul de Aur al Muscelului strălucea în tot ceea ce aparținea ființei și persoanei sale, fizic, moral, psihic, spiritual, în gândire, rațiune, grăire, exprimare, în eleganța abordării problemelor fundamentale de viață, de mântuire proprie și de neam, în atitudine, elocință, autoritate, har, creație, viziune, misiune, dăruire, iubire și jertfă.

„Petre Țuțea, o figură legendară a generației sale, strălucind în economie, filosofie, literatură, artă etc. Identificăm, în cazul lui, modul elevat, al acestui tip de spiritualitate, în care asimilarea culturii se contopește cu proiectul existenței însăși. Cultura nu este la el nici un instrument, nici un mijloc de ajungere dincolo de ea însăși, ci doar o fundamentare permanentă a proiectului existenței.” (G. Stănescu, *Crestomație*, op. cit., Crăciun Bejan, *Actualitatea Sacralului*)

Filosoful get prin gena sa religioasă, ancestrală, zămislită de Atotcreatorul - LOGOS, conștientizează existența sa în lume, dar și lumea în existența sa, ca pe o regală grandoare, participând astfel, profund și integral la împlinirea sensul ei, al vocației ei, al misiunii ei, exprimând-o în toată plenitudinea Vieții, ca Frumos, Adevăr, Libertate, Dor, Suferință, Jertfă, Înălțare mistică întru IUBIREA, prin care se aduce transfigurarea, ca înțelepciune, împlinire, devenire, dănuire, înviere, mântuire.

„IUBIREA - Un val de aer ușor și cald, acoperă sufletul, îl purifică și îl înalță spiral în inima cerului. Prin dragoste omul călătorește în lumea dorurilor lui, turnate de la început în cupele sufletului.

Dragostea ne duce la Dumnezeu, ne descoperă omul și lucrurile, ne deschide porțile înțeleșului. Cel ce iubește e plin, e frumos, e luminat; el radiază numai pace și încântare. Sufletul lui cântă rodul nepieritor, cântecul de răscruți al luminilor.

Dragostea coboară cerul pe pământ și înalță făptura în zonele binefăcătoare ale izvoarelor vieții. Tot cuprinsul nostru crește și se preschimbă în inima și sensul său.” (Ernest Bernea, *Treptele Bucuriei*, Ed. Vremea, București, 2008, p. 81-82)

Sacerdot al Cuvântului-grăit, eruditul Filosof creștin-ortodox Petre Țuțea l-a liturghisit în formele lui cele mai sofianice, l-a cădelnițat în învelișurile lui cele mai filocalice, l-a odrăslit în culorile lui cele mai serafice, l-a înmiresmat în tainele lui cele mai sublime și l-a ființat în Ființialitatea pură a Filosofiei, adică a Teologiei sublime!

FILOSOFIA este Certificatul de naștere, iar TEOLOGIA - Actul de renaștere!

„Nimic mai organic și mai propriu decât **Filosofia**. Ea e certificatul de existență al unui popor și de aceea pentru ea trebuie să lucreze secole... La filosofie adevărată se ajunge după ce instinctele s-au convertit, timp îndelungat, în mucenicia pelerinajelor...

Filosofia nu se improvizează. Ea vine din cele mai mari adâncuri, ca izvoarele reci și limpezi, care intonează deasupra, oglindind cerul, trilul etern al pământului. Ca să se creeze filosofia, trebuie să se lase timp și să se lucreze, pentru a se realiza tot drenajul istoric necesar, tainica schimbare la față a pământului prin foc.” (Vasile Băncilă, *Opere*, vol. IV, Muzeul Brăilei, Ed. Istros-2006)

Filosofia creștină și Teologia ortodoxă sunt esențe divine, sunt măreții tainice ale firii. Prin cele două Aripi spirituale, Filosoful și Teologul veșnicesc și se înveșnicează.

„Omul naturii românești a săvârșit întâi prefacerile gândurilor și simțirii în cuvânt nepieritor. **De aici și-a cules armoniile și Eminescu pentru a veșnici exemplaritatea și noblețea tradiției noastre...** Creștinismul, ca mod singular de a concepe, nu generalizează, ci caută norma unică – drumul către Dumnezeu...

Norma creștină a culturii europene este **Driada**.

Driada creștină conține un element primordial: **mediatorul**.

Astfel,

între creatural și divin – ca să putem salva din efemer creaturalul – mediază **Mesia**;

între existență și cunoaștere – ca să putem urca la general particularul – mediază

conceptul;

între națiune și istorie – ca să putem menține o patrie – mediază **statul**;

între individ și națiune – ca să putem organiza biruitor – mediază **familia**;

iar între membrii familiei, mediază **iubirea** (care e creștină); când iubirea a dispărut, mediază

respectul (care este uman); când și respectul a dispărut, mediază **datoria** (care este obligatorie).” (Ilariu Dobridor/ Constantin Florea Cioroianu, *Decăderea Dogmelor*, Ed. Fronde, 1999, p. 2-4)

Eroii-Martirii-Mărturisitorii-Sfinții Închisorilor atee au atins culmea Suferinței IUBIRII!

„Forma pură a ființei religioase o reprezintă Sfântul!”, mărturisea marele gânditor argeșean, încercând prin multe manifestări-trăiri să se apropie de această ipostază.

Cuvintele erudite culese din Lumina LOGOSULUI divin s-au risipit în sufletul cerului albastru, frumos, sub bolta conștiinței armonioase, întregindu-i ființa cumpătată, potrivindu-i persoana sa harică într-o rostire liturgică sacerdotală, curată, clară, profundă, ademenitoare, înălțătoare, uimitoare, ispititoare, uluitoare, purificatoare, convingătoare, cuprinzătoare, surprinzătoare, zguduitoare, copleșitoare.

„Gândirea lui Petre Țuțea este o continuă luptă pentru a limpezi realitatea lumii, pentru a o clasifica și clarifica.” (Ion Papuc, *O Evocare Petre Țuțea*, în *Crestomație...*)

Așa cum știm, instituțiile concentraționare comuniste au fost cele mai odioase instrumente de prigoană, de persecuție, de tortură, de exterminare, dând posibilitatea exercitării de către regimul roșu la vaste acțiuni de reeducare, mai exact de uciderea, pervertirea conștiințelor, de distrugerea ființei morale a Elitei spirituale.

Paradoxal, Elita naționalistă creștin-ortodoxă a biruit! A rămas demnă, eroică, martiră, sacră și verticală precum, **Brazii care se frâng dar nu se îndoiesc!**

Înainte de ieșirea pe poarta temniței Aiud, cei doi CAVALERI ai DEMNITĂȚII ROMÂNEȘTI, filosoful **Petre Țuțea** cu 13 ani de **Academie a Suferinței și Iubirii** și prințul **Alexandru Ghica** cu 23 de ani, s-a auzit Socratele nostru creștin, care a mai lasat o dâră din umorul său, pilduitor, caracteristic:

- „Prințe, luați-o înainte, că aveți 23 de ani..., că dacă ies eu întâi – zic ăștia că-s omul guvernului.”

Cu toată truda, bestialitatea, teroarea, ura, uciderile, exterminarea multora, regimul diabolic în plan spiritual-religios a EȘUAT.

Printre murdăria, putregaiul, duhoarea, întinăciunea, spurcăciunea și mucegaiul închisorilor comuniste s-au creat **dăre sacre** ce au odrăslit **FLORILE MIRACULOASE – Amintiri** ale desăvârșirii creștin-ortodoxe.

Ele vor putea oare să fie ucise prin Decrete absurde ce se doresc lacăte puse la ușa istoriei ? Bunul Dumnezeu știe întotdeauna să așeze viitorul cu respect pentru ADEVĂR !

„**Mi s-au risipit cuvintele frumoase prin suflet/ ca un pumn de semințe spulberate de vânt/ și nu le mai știu potrivi într-o rostire curată.// ... dar au rămas florile să înlocuiască vorbele./ Mi s-au dus gândurile ca un stol de păsări./ speriate de oameni sau izgonite de frig/ și n-au găsit același cer limpede să se întoarcă.// ... în schimb au rămas florile,/ la fel de frumoase și pure,/ ca să rostească neadunatele gânduri.// Mi s-au răzvrătit amintirile,/ zidite într-o carapace a timpului,/ când am încercat să le ating cu privirea./ ...dar am întâlnit în cale florile/ și, uimită, m-am trezit înlocuindu-le, rând pe rând, cu amintiri.”** (Eugenia Indreica Damian, *Amintiri*, în *In Memoriam Spice*, de Aspazia Oțel Petrecu, Ed. Elisaveros, Buc., 2008)

3 Iulie 2022

(partea a II-a)

„Este în puterea noastră de a descoperi viața și sensul ei. Este în puterea noastră de a împodobi sufletul și a ne bucura!”

(ERNEST BERNEA)

Mântuitorul IISUS HRISTOS, izvor de nemurire din stirpea noastră ancestrală pelasgo-getă, ne-a înfiat întru Dragostea Sa dumnezeiească prin Voința Înomenirii Sale din Fecioara MARIA – VLAHERNA – CARPATINA, întru Voința DUHULUI SFÂNT, prin Evanghelia Sa – CUVÂNTUL dătător de Viață, răscumpărându-ne prin Jertfa pe Cruce - Învierea Sa și oferindu-ne Libertatea IUBIRII întru comuniune – cuminecare cu FRUMOSUL, pentru a ne împlini și desăvârși VIAȚA întru dimensiunea ei hristico-spirituală.

„**EU SUNT CALEA – ADEVĂRUL – VIAȚA !**”, a grăit viu LOGOSUL IUBIRII.

CALEA – credința cea adevărată prin care ni se revelează ADEVĂRUL absolut – DUMNEZEU – Sfânta TREIME, întru întruparea noastră în VIAȚA veșnică.

Petre Țuțea a cunoscut și a urmat această CALE, ajungând la ADEVĂRUL revelat, punându-și viața în slujba CUVÂNTULUI pe care l-a slăvit prin toată dragostea sa.

Sensul VIEȚII i-a fost CUVÂNTUL și splendoarea Cuvântului i-a înfrumusețat Viața!

„**Viața**, mărturisește filosoful creștin ortodox Ernest Bernea, *ne dăruiește o seamă de frumuseți de care, dacă le știm culege, ne încântă ființa... Cine a văzut un răsărit de soare în Piatra Craiului vrea să trăiască, descoperă sensul vieții.*

Doamne, și când se lasă noaptea de basm a lui August: cântă tainele prin frunziș și plânge luna o dragoste neîmpărtășită.

Câtă frumusețe e în lumea aceasta!

Cum să nu merite viața s'o trăiești, cum să n'aibă sens, dacă există FLORILE? Iată rodul câmpului și al pomilor, iată copiii. Câte fapte atâtea minuni, atâtea îndemnuri. Cine nu a iubit o floare, o fată, un copil, un răsărit de soare sau un amurg, cine n'a înțeles cântecul trist al apelor nestatornice și n'a cunoscut bucuria propriilor sale depășiri, nu găsește sens vieții, nici nu merită s'o trăiască.

Este în puterea noastră de a descoperi viața și sensul ei.” (Ernest Bernea, *Îndemn la Simplitate*, Predania, p. 91)

Viața și sensul ei religios se trăiește doar în comuniunea cu DUMNEZEU, în comuniunea cu PATRIA, în comuniunea cu NEAMUL aflat într-o perpetuă asumare, cinstire și slăvire a NAȚIONALISMULUI ce sălășluiește în sânul TRADIȚIEI sacre.

„**Înțelegem prin Tradiție**, mărturisea marele literat-cercetător, scriitor de profundă erudiție spirituală Mugur Vasiliu, **icoana sufletului unui neam, materializată în efortul de a proteja ființa spirituală a aceluia neam.**

Poporul român și-a pus sufletul și nădejdea, prin credința în Iisus Hristos, în iubirea lui Dumnezeu. Trăsătura definitorie a românescului este aceea a Ortodoxiei...

Luptătorii împotriva Ortodoxiei (eu nu i-ași numi luptători, fiindcă luptătorii luptă doar pentru Dumnezeu, Dreptate, Adevăr, Neam, Patrie. I-ași numi mercenari. n.a.), sunt luptătorii împotriva românilor, împotriva lui Dumnezeu din sufletul românesc...

Astfel că nu poate exista la români naționalism în afara credinței ortodoxe, naționalismul fiind tocmai lupta strâns legată de Sfânta Tradiție.” (Mugur Vasiliu, *Refuzul Sfințeniei*, Ed. Scara-2014, p. 138-139)

Bunul meu prieten, Omul de Cultură și Condeierul de Aur, Generalul-locotenent, dr. **Grigore Stamate**, un apologet și un luptător activ întru Dragostea de Dumnezeu și iubirea de Neam, ține aprins Rugul Tradiției strămilene și cea creștin – ortodoxă.

„**Dintotdeauna – în zbuțumata sa istorie – poporul român și-a păstrat neîntinată TRADIȚIA, cheazășie a trecutului său glorios și parte integrantă a bogăției spirituale a neamului. Pentru că mai presus de orice motivație, DATINILE și OBICEIURILE reprezintă BIJUTERIILE de SUFLET, DECORAȚIILE care împodobesc aparte PIEPTUL oricărui popor. Îndeosebi, a celor cu sorginte multimilenară.**” (Grigore Stamate, *Tradiția Creștină la Urdari*, Total Publishing, p.7)

Gena și Vocația Eroismului la dacoromâni vine din ancestral și este însăși măduva istoriei noastre naționale, iar Martiriul–Axa, care leagă permanentul de transcendent.

Istoria noastră dintru începuturi a pulsant permanent de GENII, EROI, MARTIRI și SFINȚI, dar în Veacul al XX-lea au izvorât RĂURI de JERTFE și de PROFETEȘI, care s-au revărsat pe CALEA martirajului și a mărturisirii, sfințindu-ne MEMORIA.

Prin fața unor astfel de Eroi-Martiri-Mărturisitori și Sfinți trebuie să treci în genunchi.

Nu a fost și nu este ceva mai groaznic în lume, nici războiul, nici ciuma, nici holera, nici cutremurele, nici inundațiile, nici seceta prelungită, nici foametea de durată, nici prăbușirea economică, nici trădările politice interne, precum s-a întâmplat PREMEDITAT în țara noastră, de câțiva ani, prin RENUNȚAREA la DUMNEZEU, la Fecioara MARIA, la TRADIȚIE, la PATRIE, la NEAM, la ȘCOALĂ, la EDUCAȚIE, la DEMNITATE, la ONOARE, la Eroi, Martirii și Sfinții noștri și ACCEPTAREA, chiar cu bucurie ca **dușmanii lui Dumnezeu și vrăjmașii Neamului** din afară și din lăuntru să ne profaneze PANTHEONUL spiritual, să ne INTERZICĂ să ne numim ROMÂNI.

„**Din capul locului trebuie să spunem că noi credem, cu toată convingerea, că SFINȚII MARTIRI MĂRTURISITORI ai închisorilor din secolul al XX-lea constituie un subiect vital pentru mântuirea noastră... Este vorba, fără îndoială, despre un fenomen. Un număr mare de mânăstiri și biserici de mir au fost ridicate pe moaștele sfinților de la Aiud (moaștele deținuților politici creștini din pușcăriia Aiudului).**” (Mugur Vasiliu, *Raportul Orbului*, Ed. Scara-2013, p. 201-202)

Vastitatea culturii Filosofului Petre Țuțea, părea o întindere verde, infinită care se topește în zare și se face una cu cerul albastru, în care mirajul erudiției răsfânge realul pământului strămoșesc într-o viziune tainică de nemărginire moral-religioasă.

Renumele lui Petre Țuțea era **INSPIRAȚIA** divină - cea de Profet al LOGOSULUI!

El poate fi numit pe drept cuvânt un **HRISOSTOM al FILOSOFIEI** creștin-ortodoxe.

Filosoful era o pururea Zi de primăvară-vară! O pururea Zi de sărbătoare!

O binecuvântare cu cerul albastru senin reflectat pe veșmântul de brocart verde al pământului pelasgo-get, brodat pe poale cu o paletă cromatică, înmiresmată a diverselor flori și fluturi, peste care se pogorau mirific ciripitul celest al Simfoniei măiestrelor păsărele. Totul era o adevărată Dumbravă. O Oază minunată, carpatină!

Apoi, se lăsa o adiere a cugetului, ca o perdea de borangic lirică, lăsând simetriile inspirației să cadă ritmic din spontaneitatea geniului său, ca o adevărată splendoare muzicală a spiritului îndrăgostit de Dor, Cântare, Libertate, Frumos, Adevăr și Iubire.

Andrei Marcu Pandrea, fiul lui Petre Pandrea, dr. în etnologie și antropologie socială a Universității Sorbona, care îl vedea pe filosoful Țuțea, ca pe un **Socrate-călugăr carpato-danubian**, i-a făcut o elevată evocare la Paris, apărută în săptămânalul „*Medic-Medicină-Cultură*”, nr. 1/ 2005, după ce în anul 2004, medicul psihiatru, Alexandru Popescu, dr. în Filosofie al Universității Oxford, i-a făcut prima exegeză în Occident, „*Petre Țuțea between sacrifice and suicide*”, Ashgate, Great British, 2004, mărturisirea cuprins de fascinație:

„*Îl fixează intens și mă las prins cu deliciu în mrejele magiei lui. Spectacolul devine fascinant: Petre Țuțea intră în transa monologului continuu... Farmecul și vraja, învăluitoare și aromitoare, se iscă din vorbă și gest. Cuvântul făurit cu migală de artist ca un juvaer este trimis în lume șlefuit de rostirea Crisostomului, căpătând sensuri neașteptate, imprecizii lămuritoare și poezie. Vorba își îngreunează miezul, devine incandescentă și scilpitoare. Însoțirea cuvântului cu gestul este uluitoare. Fraza, rostită cu eleganță, legănată și gâlgăită de râsul sonor, explorează suverană toate domeniile permise minții omenești: creatorii speciei și operele lor unice își pierd tainele și dobândesc o aură neașteptată. Gestul însoțitor și indispensabil, expresie paralelă, complementară, obligatorie a discursului, este larg, expresiv și subtil; cu eleganță și catifelare el întărește gândul, în care bărbatul se implică total și pe care îl adoră, turnându-l în matricea insolită, neașteptată și polimorfă a frazei, fie nervoasă și abruptă, fie amplă, unduitoare, încântătoare...*”

(Andrei Pandrea, *O Evocare Petre Țuțea*)

Avocatul Petre Pandrea care a împărțit celula o vreme cu Socratele carpato-danubian, ateu fiind a înghițit forțat din Darurile Ortodoxiei românești, oferite de elocința Călugărului Alb – Petre Țuțea. Iată cum ne relatează episodul **Ocnele Mari**.

Penitenciarul Ocnele Mari – Vâlcea era ca o fortăreață sinistră, în pânțelele căreia se zvârcoleau 1.200 de cetățeni întemnițați, dintre care se înălțau **60** de „*Vârfuri*.”

Singurul element mai *uman*, era Turnul Alb de la mijlocul fortăreței care contrasta cu restul. Din cele 60 de *vârfuri*, Pandrea i-a menționat alături de el, pe Vasile Hanu de la Alba Iulia, Stoian de la Bacău, Mihail Manoilescu, Victor Vojen, Decebal Z. Codreanu, generalul Emilian Ionescu și Corifeul pledoariei ortodoxe Petre Țuțea, care au pus bazele unui forum spiritual-științific numit *Academia de sub pământ*.

Prima temă propusă a fost *Filosofia istoriei*.

„*Manoilescu care era o comoară de informații precise, contemporane și avea o memorie proaspătă...*, a făcut o lamentabilă lecție de filosofia istoriei. Eu am indicat sumar tematica, problemele, controversile. Și am dat drumul leului din cușcă: **Petre Țuțea**. Circa 16 ore a dezbătut, cu o amplexare, cu un elan, cu o informație și cu o oratorie divină, câteva din problemele ridicate de disciplina filosofiei istoriei, ridicate atât de pedestru de Manoilescu. Era deosebirea dintre un poștalion și un avion.

Atunci și-au dat seama și restul celor 60 de intelectuali (profesori, ingineri, medici etc.) de ceea ce însemna un vârf de Everest al gândirii creștin-ortodoxe.” (Petre Pandrea, *Memoriile Mandarinului Valah*)

Avocatul Petre Pandrea, deși era un om de cultură, deși a trecut prin chinurile iadului prin închisorile puse la dispoziție cu *mărinimie* de confracții săi comuniste, adierea serafică a suferinței nu l-a atins. Nu i-a conferit IUBIREA.

A rămas tot **ateu** deși, spunea că l-a *fascinat* **Spiritul de la Vladimirești – Fenomenul de trăire creștin-ortodoxă al Mănăstirii Vladimirești**, în frunte cu Maica Stareță **Veronica**, Maicile **Mihaela Iordache**, **Mihaela Portase**, Părintele **Ioan Iovan**, **Maica poetă – mistică Teodosia Zorica Lațcu** ș.a.

A rămas tot de **stânga**, deși se lăuda cu strălucirea lui **Petre Țuțea**, cu încântarea lui **Sorin Pavel** și cu amiciția prințului **Alec Ghica** – un Senior al DREPTEI și un CAVALER al Demnității din noblețea milenară a stirpei traco-geto-dace.

O înțelegere, o conlucrare, o comuniune între **Stânga** și **Dreapta** pot coexista doar în brațele firești ale unui Om integru, cu inimă și suflet frumos. MĂSURĂ a Măsurii!

Într-una dintre diminețile *ocnașe* de la Ocnele Mari s-a întâlnit Filosoful naționalist căruia i se paralizase puțin mâna stângă cu bravul general patriot, fost comandant de blindate **Emilian Ionescu**, aflat în stare avansată de boală, grație regimului roșu.

- „Domnule Țuțea, sunteți deprimat?”

- Nu sunt deprimat, domnule general. **Eu sunt disperat.**

- Care-i deosebirea?

- Când ești deprimat ești demoralizat, adică ți-ai pierdut moralul. Eu sunt disperat, fiindcă mă aflu pe liziera morții. Arcul voinței mele este permanent încordat. Nu-s demoralizat. Cum pot fi? **Aici zăcem în năpastă și prigoană cei mai buni fii ai națiunii, ai unei mari și nobile națiuni. Ni s-a făcut onoarea să fim aleși ca reprezentanți ai ei. Cum să nu primim această onoare, onoarea de a suferi pentru neam?**

Încântat, Generalul Ionescu a replicat cu mândrie de brav Ostaș valah:

- Când filosofii neamului vorbesc așa, eu, ca general, sunt gata să ordon: „Generali, ascultați comanda la filosofi.”

Evident și Filosoful a adăugat bucurios:

- Pentru această scenă, am primit recompensa suferințelor anilor de temniță.”

Arta sa oratorică pendula între incantația primară, edemică și izgonirea din Paradis.

Sorin Pavel îl surprinde pe Țuțea în oratorul năpraznic și irezistibil, asemuindu-l cu **Bătălia de la Rovine**: „tempo și presiune colosală: uragan, vijelie, ploaie, grindină, inundație, potop, mare tulburată, ger și crivăț.” (Sorin Pavel, *Petre Țuțea*)

Gânditorul creștin surprindea în orice moment al vieții sale profetice, fiind luminat de harul mistic al trăirii lui religioase ce copleșea și mistuia cu aura sa totul în jurul lui.

„Demersul lui Țuțea nu era sub semnul **filosofiei** care are ca teme neutralitatea fenomenului ce variază prin noutate, ci al **teologiei**, în care orice are consistența realului și se articulează cu altul. Ca legiferator, **jocul lui Țuțea între filosofie și teologie avea în vedere ridicarea omului din fenomenalitatea filosofiei în realitatea pe care numai teologia o induce**. Punerea omului sub semnul lui Dumnezeu; omul nu e numai ființă socială și nici ființă către moarte, ci e o ființă către judecare, iar moartea e numai vamă de trecere către **real**, pe măsura trăirii sale.” (Constantin Noica, *Creație și frumos în rostirea românească*)

Filosoful-teolog rostea-rostuind elocința sa înveșmântată într-un verde-bleumarin, ce se reflecta din sufletul lui plin de lumină, grăind Adevărul revelat, pe care-L lăsa apoi să pogoare serafic pe coardele diafane ale inimii auditorului, electrizându-l în extaz.

Acest admirabil fenomen **agoral**, îmbrăcat de Filosoful-teolog în **ținută academică** se putea **Petrece** oriunde, în piață, cafenea, salon, aulă, amfiteatru, amvon sau celulă.

„Deopotrivă erudit și genial a făcut rechizitoriul <<**maieutic**>> al lumii noastre, raportându-se la omul Revelației depline, la cel ce trăiește în **Hristos** și **pentru Hristos**.” (Răzvan Codrescu, *Eșecul „Omului Autonom”*)

„Un om ca Petre Țuțea **este ca vinul bun**: nu-l poți bea de unul singur. Ai nevoie să te însoțești cu oameni de ispravă ca să te bucuri împreună cu ei de vinul din pahare și de nestematele rostite de Petre Țuțea... Sentimentul solidarității de neam a știut să-l stârnească în jurul său ca nimeni altul. Oriunde s-a aflat.” (Ion Coja, *Amintiri*)

„Filosofia lui Petre Țuțea, desprinsă dintr-o conștiință națională originală se întemeiază pe viziunea religioasă creștină asupra naturii și societății umane, fixând locul și rolul omului în cosmos într-o dimensiune axiologică dominantă de o ierarhie proprie de valori și sensuri universale

concentrată în formula triadică: Dumnezeu-Natură-Omul, în care Dumnezeu este autorul creației, Natura – creația însăși, iar Omul – fiu, partener și interpret al Naturii... Petre Țuțea și opera lui s-au identificat cu eternitatea neamului!” (Mircea Colosenco, *Lumea ca Teatru. Teatrul Seminar*)

Spiritualitatea profetică a Filosofului-teolog Petre Țuțea s-a înălțat continuu întru **Frumosul metafizic** și **Sublimul mistic**, pendulând fie între o unduire ordonată, surâzătoare, fie între o copleșitoare măreție și uluitoare putere de reflecție.

Mintea sa orbitor de strălucitoare, **Inima** cuprinzătoare cât Patria dacică și Sufletul aureolat de frumusețe, care erau fără pereche la Petre Țuțea, îi erau egale cu sine.

Tradiția ÎNȚELEPȚILOR GEȚI hărăziți de Dumnezeu să susțină ca niște STĂLPI ai spiritului lumea întregă prin simpla lor existență și profunda lor înțelepciune, a culminat cu cel mai mare Profet Zamolxe și cu Profetul absolut Iisus HRISTOS, continuând neîntrerupt până la/ și dincolo de Eminescu, până la Petre Țuțea și după.

„Petre Țuțea a fost unul dintre aceștia; căci nu-i e dat decât arareori minții omului să ghicească și să vadă în profunzime iconomia tainică a lucrării lui Dumnezeu. Forța cuvintelor sale, în fața cărora au amuțit până și torționarii dintre cei mai înrăiți, erau menite într-adevăr a întreține credința, speranța și memoria unei lumi încercate și alienate, ce intrase la un moment dat într-un lung tunel istoric...”

Pe acest Om care a traversat dramatic și cu o demnitate aristocratică acest – strălucit? Mizerabil? – Secol 20 l-am văzut dintotdeauna înainte de toate, ca un mare spirit **neliniștit**”. (Aurelian Crăiuțu, *Petre Țuțea*)

Neliniștea metafizică a gânditorului creștin ortodox dacoromân care zidește temeinic prin cuvinte, citește propria Filocalie, reflectată sofianic, ce devine devenire mistică, înălțare isihastă, zbor serafic, vocație mesianică, misiune hristică.

„Petre Țuțea întotdeauna dialoga socratic cu cineva. Uneori se aprindea împotriva lui Huxley (propagator darvinist). Alteori îl contrazicea pe Cioran sau avea o dispută impetuoasă cu Kant. Deseori îi aducea în discuție, cu mare admirație, pe **Vlad Țepeș** sau pe **Ștefan cel Mare**: <<Ce ar fi istoria noastră fără ei? O pajiște cu miei cumiți...>>...Era un orator formidabil. Era o sărbătoare să-l ascuți.” (Carmen Dragomir, „Petre Țuțea și Alții”, *Capodopera Securității*)

Gabriel Gheorghe i-a fost alături, intermitent 34 de ani, din 20 Decembrie 1957 la 3 Decembrie 1991. L-a cunoscut pe Socratele nostru în boxa Tribunalului Militar București, alături de dr. Gabriel Popescu-Năruja, Gh. Caftangioglu, văr cu Horia Vintilă, av. Iacobescu, ș.a., un lot de 20 de *uneltitori contra ordinii sociale*...

Președintele completului de judecată era „teroristul Adrian Dumitriu, zis colonel, uns ulterior ministru, pentru că în calitate de judecător al nostru, dar și al lotului Noica, Dinu Pilat, N. Steinhardt, Sergiu Al. George, Marieta Sadova, Al. Paleologu, **vedea în marxism singura soluție**..., teroriza martorii care nu acuzau acuzații...”

La dr. Matușu, renumit reumatolog, **acuzatorul legii** s-a blocat în insuficiența sa.

- L-ai cunoscut pe numitul Petre Țuțea?
- Da, l-am cunoscut și l-am ascultat cu plăcere.
- Ce discuții ați purtat cu Petre Țuțea?
- Discuții? P. Țuțea vorbea, iar noi ascultam uimiți. **Petre Țuțea este Everestul gândirii românești, nu are pentru ce și nu poate fi judecat de nimeni.**”

(Gabriel Gheorghe, *Petre Țuțea, între Legendă și Adevăr*)

Când a fost arestat Filosoful Cetății, s-a stârnit o serie de indignări, de reproșuri, de nemulțumiri. Patruzeci de scriitori și profesori universitari între care și ateul iudeu Oscar Lemnaru au întocmit un memoriu către Petru Groza, spre a-l elibera pe Țuțea.

Memoriul a făcut ecou, dar fără rezultat. (*Revista Originii – Romanian Roots*, nr. 11-12, 2008)

Petre Țuțea s-a bucurat de prețuirea și prietenia Prințului **Alexandru Ghika**, dar și de cea a marelui Filosof socratic **Nae Ionescu**, contemporanul său, pe care l-a onorat cu serafică și profetică strălucire sofianică.

Cel mai mare Orator al Cetății lui Bucur, cel care **rostea și rostuia** întru frumos Cetatea botezată de marele Domn Vlad Țepeș, nu mai avea loc în ea, fiind proscris, „nu de forurile conducătoare ale statului, nici chiar de securitate, ca instituție, ci de puzderia de mentalități inchizitoriale prezente peste tot în sectoarele de presă și propagandă ale regimului, de micii șefi sau

șefuleți, dictatori și torționari, prezenți în toate formele de mass-media, care viețuiau sub lozincă **decât să moară mama...**

Rușinea lor și a istoriei recente. Mulți dintre acești inchișitori, funcționari mărunți ai securității, bolnavi de tiranie, și-au pus ulterior măști de dizidenți, de persecutați.

Dosarul informativ redeschis în Ianuarie 1989, i-a conturat fără voia celor care sunt puși să scorească bazaconii și minciuni, un portret pe măsura lui **Nea Petrache**.

„Este preocupat de redactarea unor lucrări filosofice idealiste...Este nemulțumit de faptul că scrierile sale filosofice nu sunt apreciate și publicate...Este o persoană cu o solidă cultură filosofică idealist mistică, stârnind interesul auditoriului, considerându-se una dintre cele mai luminate minți... Sublinia importanța naționalismului, a tradiției, a ortodoxiei. Ecourile prelegerilor sale pătrundeau adânc în sferile înalte.”

Securitatea tuna turbată să știe cine îi dactilografiază lucrările și cine îl vizitează.

Curajoșii au fost părinții profesori universitari Stăniloae, Galeriu, Ioan Alexandru, Ion Coja, Marcel Petrișor, Gabriel Gheorghe, fratele magistrat Ion Țuțea, nepotul Viorel, Pan Izverna, Simion Ghinea, N. Tăutu, Radu Preda, Marian Munteanu, cineastul Nicolae Mărgineanu, studenți din ASCOR și evident securiști...

Supravegherea iudelor roșii era constantă, iar filajul fariseic rula în permanență. A fost unul dintre cele mai *îndrăgite personaje* de către securitatea comunistă.

Filosoful-teolog Țuțea s-a împlinit veacului său depășindu-și Generația de Aur.

Oratorul și-a proiectat pe Cer, Corola de daruri revărsate, ca un falnic **STEJAR**.

STEJARUL

„A mai rămas de vorbă cu păstorii,/ Pe câmpul gol, stejarul solitar,/ Bătrânii spun că poartă-n el istorii/ Și că-i demult stăpân pe-acel hotar.// S-a năpustit asupra lui furtuna/ Și-i scutură cu sete de păgân,/ Îl bombardează trăznetele-ntruna/ Și răni adânci pe trupul lui rămân.// Îl bate crunt cu bice lungi de ploaie/ Și urlă peste el văzduhul tot,/ Iar vânturile-l rup, dar nu-l îndoiaie/ Și-i mușcă de mânie câte-un ciot.// Se pare a fi acum la o răscruce/ Dar norii spărți aleargă și s-adun,/ Iar cerul îi trimite să-l usuce,/ Buchetul lui de raze cald și bun.” (Virgil Mateiaș, *Drumețule, oprește-te și vezi... Poeme din închisoare*, Ed. Eminescu, București, 1999. 12 septembrie 1954, *Securitatea Brașov, celula 12*)

CALLATIS-16 IULIE 2022